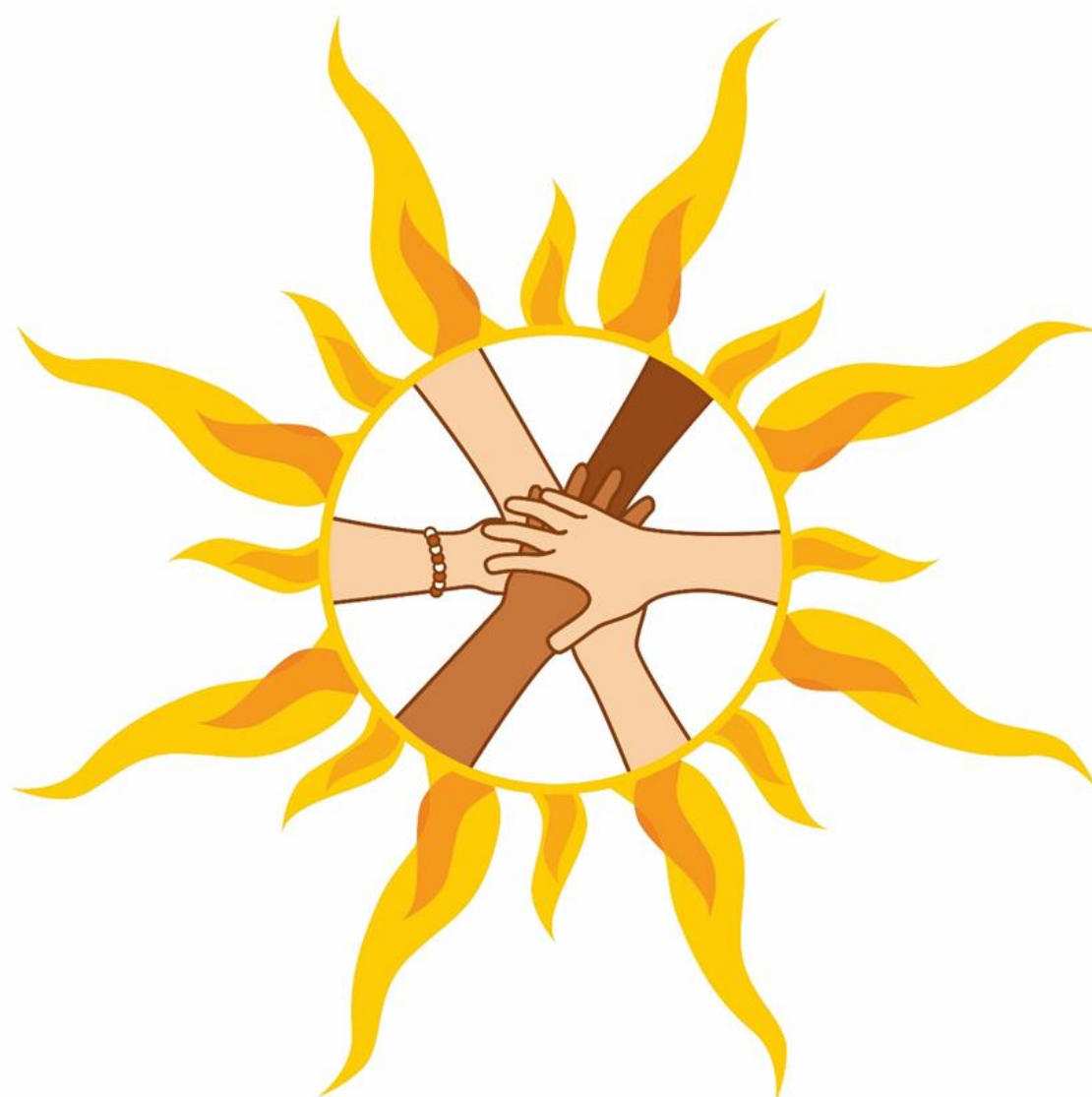

Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

Børnehuset Solstrålen

2021

Om skabelonen

Denne skabelon henvender sig til jer, som er ledere og medarbejdere i dagtilbud.

Formålet med skabelonen er at inspirere og understøtte jeres skriftlige evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan. Den skal gennemføres mindst hvert andet år. Det er **ikke** et lovkrav, at I benytter denne skabelon.

Den lovgivningsmæssige ramme for udarbejdelse og evaluering af den lokale pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven med tilhørende bekendtgørelse, der er udfoldet i Børne- og Undervisningsministeriets publikation [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, 2018](#).

Vær opmærksom på:

- Den primære målgruppe for den skriftlige evaluering er jer selv og forældrene i jeres dagtilbud
- Det er et krav, at I reviderer jeres skriftlige læreplan på baggrund af evalueringen, hvis evalueringen skulle give anledning til ændringer eller justeringer.
- Fokus i evalueringen er på sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes udbytte, dvs. hvorvidt og hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter trivsel, læring, udvikling og dannelse for alle børn.
- Evalueringen skal offentliggøres.

Denne skabelon indeholder alle de lovmæssige krav til evalueringen. Lovkravene finder I i de to midterste afsnit "Evaluering og dokumentation" og "Inddragelse af forældrebestyrelsen". Skabelonen indeholder desuden spørgsmål, som kan støtte jeres evalueringsproces samt jeres fremadrettede arbejde med løbende at revidere den skriftlige læreplan.

[Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#)

Brug af skabelonen

Når I udfylder skabelonen, skal I klikke på *skrivefeltet*. I kan fremhæve tekster og indsætte billeder.

I kan slette denne side ved at markere teksten og billedet og trykke *delete*. I kan også slette den sidste side, hvis I ønsker det.

Arbejdet med den pædagogiske læreplan

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.”

”Med evalueringskultur i dagtilbuddet forstås, at lederen har ansvar for, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig reflektivt til, hvordan de pædagogiske læringsmiljøer understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke dele af vores pædagogiske læringsmiljø har vi særligt haft fokus på over de sidste 2 år?

Her kan I oplyste, hvad I har haft særligt fokus på som en del af arbejdet med læreplanen, fx morgenstund, leg, social udvikling. I kan også indsætte billeder eller andet fra jeres arbejde.

Vi har gennem de sidste 2 år haft særligt fokus på børnesyn og inddragelse af børneperspektivet. Vi forsøger at fange børnenes spor, ved at observere alle børnene i løbet af dagen, i forskellige situationer. I perioder er der nogle børn, der får mere opmærksomhed end andre, men vi er bevidste om dette, og taler ofte om det, for at undgå det fremadrettet. Alle børn skal have en oplevelse af at være en værdi i sig selv. At det anerkendes, forstås og lyttes til, så alle børnene oplever at de har en demokratisk stemme.

Derudover har vi arbejdet med at få en hverdag med corona retningslinjer til at fungere i vores pædagogiske hverdag. Her har vi blandt andet haft fokus på social udvikling. Vi har arbejdet i mindre grupper og har kunne se vigtigheden i at læringsmiljøet samt den voksnes rolle i forhold til at understøtte børns trivsel samt at de indgår i sociale fællesskaber. Arbejdet i de mindre grupper har givet børnene en særlig relation til hinanden og den voksne, hvilket har bidraget til at den voksne har fået større kendskab/indsigt i børnenes perspektiver og derved gjort at den voksne har fået større mulighed for at se børnenes spor samt understøtte deres lege. Fx er der i uderummet lavet små læringsmiljøer; tæpper eller borde med aktiviteter såsom bøger, spil, dublo, biler m.m. Personalet har fordelt sig på legepladsen hvilket har bidraget til at alle børn i højere grad har indgået i sociale relationer i mindre grupper med vejledning og støtte fra en voksen samtidig med at det har bidraget til større kendskab og indsigt i børneperspektivet og derved endnu mere mulighed for at følge børnenes spor.

Hvordan har vi organiseret vores evalueringskultur?

Her kan I **kort** beskrive jeres arbejde med at etablere en systematisk evalueringskultur. I kan fx beskrive, hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter, reflekterer over og evaluerer jeres pædagogiske praksis. I kan også beskrive, om I arbejder med særlige metoder, fx Redskab til selvevaluering, Tegn på læring, Redskab til forankringsproces eller om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med en særlig tilgang.

I Solstrålen finder vi det vigtigt at få skabt en meningskabende evalueringskultur som understøtter at det pædagogiske personale udvikler en faglig, selvkritisk og reflekteret tilgang til det pædagogiske arbejde. På personalemøder varetages det fællesskabende samarbejde i huset gennem emner om pædagogisk viden og faglighed. På afdelingsmøder planlægges hverdagen og der skabes en rød tråd gennem hele afdelingen. På stuemøderne diskuteres og evalueres forhold vedrørende stuens børn og planlægning af hverdagen på stuen.

Vi arbejder med forskellige evalueringstyper, både konkrete aktiviteter f.eks. den voksnes rolle i børns leg og aktiviteter, men også på i hvilket omfang de pædagogiske læringsmiljøer understøtter børns trivsel, udvikling, læring og dannelse. I undersøgelsen af dette benytter vi KIDS, som er et redskab til at vurdere den pædagogiske kvalitet i daginstitutioner samt materialet 'redskab til selvevaluering'. Derudover arbejder vi på at inddrage børnenes og forældrenes perspektiver samt det pædagogiske tilsyn i vores evalueringskultur og herigennem skaber de bedste forudsætninger for det enkelte barns trivsel, udvikling, læring og dannelse.

Hvordan har vi arbejdet med vores lokale skriftlige læreplan?

Her kan I **kort** skrive, hvordan I har grebet arbejdet an, fx om I har lavet workshop, gennemført konkrete evalueringer, haft oplæg fra interne eller eksterne. I kan også indsætte billeder eller lignende.

Arbejdet med implementeringen af læreplanen har været udfordret grundet Covid-19. Dette har medført at vores børnehus har været fysisk adskilt i en længere periode og vores arbejdsgange og former har været under ændrede forudsætninger samt div. Møder har været aflyst.

Ud fra dette vilkår blev vores arbejde med den skriftlige pædagogiske læreplan primært udført af pædagog Ditte Juul Jensen og pædagogisk leder Rikke Hansen. Arbejdet er udført ud fra diverse indsamlede materialer så som: praksisfortællinger, aktiv deltagelse i praksis, handleplaner, observationer, pædagogisk tilsyn samt kollegiale drøftelser.

Evaluering og dokumentation af elementer i det pædagogiske læringsmiljø

”Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

Som led i at kunne evaluere sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse kan der fokuseres på elementer i det pædagogiske læringsmiljø. På den ene side fx, hvordan børnesynet, børneperspektivet og arbejdet med dannelse kommer til udtryk i det daglige pædagogiske arbejde, og på den anden side eksempelvis:

- Børnegruppens trivsel og læring
- Børn i udsatte positioners trivsel og læring
- Tosprogede børns trivsel og læring
- Det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Fokus på enkelte elementer kan bidrage til at kvalificere evalueringen af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 51

Udvælg en eller flere evalueringer, som I har gennemført i de seneste to år, og saml op på erfaringerne ved at svare på nedenstående fire spørgsmål for hver evaluering. De fire spørgsmål knytter an til trinene i en evalueringsproces. Vælg gerne evalueringer, som betød, at I efterfølgende ændrede jeres pædagogiske praksis.

Hvad var formålet med den evaluering, vi gennemførte?

Her skriver I **kort**, hvilket område i jeres pædagogisk læringsmiljø I satte fokus på i evalueringen og hvorfor. Hvad var det I var nysgerrige på eller der udfordrede jer? Dette er trin 1 i evalueringscirklen.

I Solstrålen har vi i det pædagogiske læringsmiljø haft fokus på inddragelse af børneperspektivet, da vi igennem det pædagogisk tilsyn med både interne og eksterne observatører blev opmærksomme på vores pædagogiske praksis. Ifølge KIDS bar Solstrålens rutiner og planlagte aktiviteter primært præg af voksenstyring.

Vi har derfor arbejdet med:

- At børnene er med til at præge hverdagen
- At børnene oplever at de påvirker og har indflydelse på dagens rutiner og aktiviteter
- At børnene oplever de bliver hørt og tør sige hvad de mener og tænker
- At børnene er medspillere i hverdagen i Solstrålen

Hvilken pædagogisk dokumentation har vi indsamlet i arbejdet med den gennemførte evaluering?

Her beskriver I **kort** den dokumentation af det pædagogiske læringsmiljø, I har indsamlet i forbindelse med evalueringen. Pædagogisk dokumentation kan bestå af en vifte af forskellige måder at beskrive børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse på, fx praksisfortællinger, fotos, observationer, videooptagelser, screeninger, relationsskemaer, børneinterviews, tegninger. Indsamling af pædagogisk dokumentation er trin 2 i evalueringscirklen. Har I under evalueringen skrevet på en planche eller lignende, kan I indsætte et billede.

Vi har primært benyttet praksisfortællinger og observationer som dokumentation i arbejdet med evaluering

eks: 3 vuggestue børn sidder i sandkassen. 2 af børnene har en skovl hver. Den voksne kommer med en spand og guider dem til at komme sand op i spanden. Børnene samarbejder om at fylde spanden. Den voksne hjælper børnene med at vende spanden, så der kommer et sandtårn. Denne leg gentages et par gange. Det tredje barn har indtil nu siddet og observeret legen men vil gerne være med nu. En af drengene giver sin skovl til barnet og legen fortsætter.

Hvad lærte vi om sammenhængen mellem vores pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?

Her skriver I **kort** resultaterne af jeres analyse, fx hvordan den indsamlede dokumentation gjorde jer klogere på det, I var blevet nysgerrige på? Hvad var jeres vurdering af det pædagogiske læringsmiljø's

betydning for børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse? Dette er første del af trin 3 i evalueringsskirklen. Har I under evalueringen skrevet resultaterne på en planche eller lignende, kan I indsætte et billede.

Vi har erfaret at det er vigtigt at vi løbende har øje for børnegruppen samt det enkelte barns nærmeste udviklingszone i forbindelse med inddragelse af børneperspektivet. Det betyder at vi arbejder ud fra det enkelte barns forudsætninger til at sætte deres præg på hverdagen i Solstrålen og derigennem får oplevelsen af at de påvirker og har indflydelse på dagens rutiner og aktiviteter.

Hvilke ændringer og/eller justeringer af praksis gav evalueringen anledning til?

*Her skriver I **kort**, hvordan I handlede på baggrund af jeres nye indsigter om jeres pædagogiske læringsmiljø. I kan bl.a. skrive, hvorvidt evalueringen gav anledning til at justere jeres pædagogiske praksis, og om den gav anledning til at afprøve konkrete tiltag og justere jeres skriftlige læreplan. I kan også samle op og se på tværs af de udvalgte områder, I har evalueret. Er justeringerne stadig en del af jeres praksis i dag? Har I brugt jeres indsigter i udvalgte evalueringer i andre sammenhænge? Dette er anden del af trin 3 i evalueringsskirklen.*

I Solstrålen har vi et overordnet tema hver tredje måned. Tidligere var det de voksne som bestemte hvilket emne alle stuer skulle arbejde med. Vi har nu ændret det til at hver stue inddrager børnene i det overordnet tema og derudaf finder emnet sammen med børnene samt planlægger ud fra de ideer og ønsker børnene bidrager med. Derudover har vi tidligere holdt samling på hver stue med hele børnegruppen. I arbejdet med barnets nærmeste udviklingszone har vi afprøvet at afholde samling i mindre grupper og har erfaret at det skaber flere deltagelsesmuligheder og dermed større mulighed for at barnet oplever det bliver hørt samt tør sige hvad det mener og tænker

---

Inddragelse af forældrebestyrelsen

”Forældrebestyrelsen i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.

Forældrebestyrelsen for den kommunale dagpleje skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52

Hvordan har vi inddraget forældrebestyrelsen i evalueringen af den pædagogiske læreplan?

*Her skriver I **kort**, hvordan I har inddraget forældrebestyrelsen og eventuelt forældrerådet, fx om I har drøftet, hvad I har sat fokus på i løbende evalueringer, resultaterne og hvilke tiltag det har givet anledning til, eller hvordan forældrebestyrelsen aktivt har været inddraget i ændringer eller justeringer af den daglige praksis.*

Vi har løbende inddraget FKU (forældrekontaktudvalget) i arbejdet omkring den pædagogiske læreplan. Herunder er de blevet informeret om hvad indsatsområderne indebærer og særligt hvordan vi har organiseret arbejde. Derudover bliver de inddraget i vores pædagogiske tanker som vedrører indsatsområderne samt hvordan vi får dem frem i praksis. Vi har haft nogle gode dialoger, som ofte bidrager til at vi vender tilbage med nye tanker og ideer til udvikling af vores pædagogiske praksis.

Det fremadrettede arbejde

”En systematisk og udviklende evalueringskultur er central for den løbende udvikling af den pædagogiske praksis, og målet er bedre pædagogiske læringsmiljøer for børnene gennem en systematisk evalueringskultur og en meningsfuld og udviklende feedback til det pædagogiske personale.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke områder af vores pædagogiske læringsmiljø vil vi fremadrettet sætte mere fokus på?

Her kan I **kort** skrive, hvad I vil sætte fokus på i jeres pædagogiske læringsmiljø fremadrettet og hvorfor. I afsnit ét så I tilbage på, hvad I allerede har arbejdet med. Har I fået øje på, om der er dele af jeres pædagogiske læringsmiljø, I ikke har haft fokus på, fx rutinesituationer, børn i udsatte positioner, mv.? I kan også skrive, om der er områder, I har haft fokus på, men har behov for at genbesøge.

KIDS giver et billede af, at Solstrålen kan have en større nysgerrighed og opmærksomhed på lege og aktiviteter. Det gælder både de lege og aktiviteter, som børnene selv sætter i gang, de voksnes støtte til børnenes leg samt de vokseninitierede aktiviteter, dvs. både de planlagte og spontane aktiviteter igangsat af de voksne.

Solstrålen ønsker på den baggrund at have fokus på: Den voksnes rolle i børns leg og aktivitet

- **Hvad tilbyder vi alle børn – herunder særligt de mere stille børn samt børn med særlige behov**
- **De voksnes facilitering af børns lege og aktiviteter**
- **De voksnes roller i og støtte til børnenes lege og aktiviteter**
- **Større mangfoldighed i lege, aktiviteter og udtryksformer**

Vi har under Coronapandemien fjernet megen legetøj fra stuerne hvilket har haft en betydning for etablering og udvikling af læringsmiljøer. Derfor ønsker vi at fortsætte arbejdet med at skabe tydelige fysiske læringsmiljøer, der er endnu mere tydelige i deres funktioner for børnene, med afsæt i børneperspektivet i såvel vuggestuen som børnehaven.

Hvordan vil vi justere organiseringen af vores evalueringskultur?

Her kan I **kort** beskrive, om I oplever, at organiseringen af jeres evalueringskultur har understøttet meningsfulde drøftelser, refleksioner, analyser og vurderinger af jeres pædagogisk praksis i hverdagen? Eller om jeres erfaringer giver anledning til at justere organiseringen af jeres evalueringskultur, fx om der er brug for at afprøve andre måder at mødes og måder at reflektere sammen, justere hyppigheden af møder eller fastholde god evalueringspraksis.

Vi vil fortsat fastholde vores nuværende evalueringspraksis med løbende videreudvikling så vi bliver mere systematiske. Evalueringen foregår på afdelingsmøderne hvor vi sammen sætter mål for praksis. Til dette bruger vi skema til handling. Næste skridt er at blive mere bevidste og systematiske omkring dataindsamlingen til evaluering. Vi afprøver stadig nye metoder i refleksionsarbejdet/evaluering og søger viden i diverse skriv og materialer.

Hvordan har eller vil vi på baggrund af denne evaluering ændre og/eller justere vores skriftlige pædagogiske læreplan?

pt ændrer vi ikke i vores skriftlige pædagogiske læreplan

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med evalueringskultur og den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige understøttende materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Podcastserien Børnehøjde er en faglig podcast om pædagogik og læreplan. Andet tema i serien sætter i tre afsnit fokus på evalueringskultur. Til temaet findes et dialogkort med spørgsmål til refleksion.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

© 2020
Danmarks Evalueringsinstitut og
Børne- og Undervisningsministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC